ואף ע"ג דמוספין קדישי אטו שבת למוספין אהנאי [א] לתמידין לא אהנאי ת"ש [א]מוספי שבת קודמין למוספי ראש חודש אטו ראש חודש למוספין דידיה אהני למוספי שבת לא אהני תא שמע מוספי ראש חודש קודמין למוספי ראש השנה אע"ג דראש השנה קדשה [ב] אטו ראש השנה למוספי דידיה אהני למוספי ראש חודש לא אהני ת"ש ד"א [ב]ברכת היין [א]תדירה וברכת היום אינה תדירה ותדיר ושאינו תדיר תדיר קודם [ג]אע"ג דברכת היום קדישה אטו שבת לברכת היום אהנאי לברכת היין לא אהנאי תא שמע [ד]דאמר רבי יוחנן הלכה [ב]מתפלל אדם של מנחה ואח"כ של מוספין [ג] אטו שבת לתפלת מוספין אהנאי לתפלת מנחה לא אהנאי ת"ש שלמים של אמש חטאת ואשם של יום [ד] שלמים של אמש קודמין הא אידי ואידי דיום חטאת ואשם קדמי ואע"ג דשלמים תדירי אמר רבא מצוי קאמרת תדיר קמיבעיא לן מצוי לא קמיבעיא לן אמר ליה רב הונא בר יהודה לרבא אטו מצוי לאו תדיר [ה] והתניא [ה]אוציא את הפסח שאינו תדיר ולא אוציא את המילה שהיא תדירה מאי תדירה תדירה במצות ואיבעית אימא מילה לגבי פסח כי תדיר דמיא איבעיא להו תדיר ושאינו תדיר וקדים ושחט לשאינו תדיר מאי מי אמרינן כיון דשחטיה [ג]מקריב ליה או דלמא יהיב לאחר דממרס בדמו עד דמקריב ליה לתדיר והדר מקריב לשאינו תדיר אמר רב הונא [ו] מסורא ת"ש שלמים של אמש חטאת ואשם של [ז] יום של אמש קודם לשל יום הא דיום דומיא דאמש וה"ד דקדים שחטיה לשלמים חטאת ואשם קדמי דלמא שלמים דאמש וחטאת ואשם דיום היכי משכחת לה דשחטינהו לתרוייהו [ח] אבל לא שחטינהו לתרוייהו תיבעי לך ת"ש ד"א [ו]ברכת היין תדירה וברכת היום אינה תדירה ותדיר ושאינו תדיר תדיר קודם ה"נ [ט] דכיון דאתיין כמאן דשחיטי תרווייהו דמי ת"ש [ז]דא"ר יוחנן הלכה מתפלל אדם של מנחה ואח"כ של מוספין ה"נ כיון דמטי זמן תפלת מנחה כמאן דשחיטי תרווייהו דמי אמר ליה רב אחא בריה דרב אשי לרבינא [ח]ישחטו [י] קודם חצות פסול מפני שנאמר בו [1]בין הערבים קודם [ט]לתמיד כשר ויהא [יא] ממרס בדמו עד [יב] שיזרוק הדם הכא במאי עסקינן כגון דקדים שחטיה לתמיד ברישא [יג] אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי מתניתין נמי דיקא דקתני עד שיזרוק הדם (תמיד) ולא קתני עד שישחוט ויזרק דם ש"מ: ובכולן כהנים רשאין כו': מאי טעמא אמר קרא [2]למשחה [י]לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין: **מתני'** אמר רבי שמעון אם ראית שמן שהוא מתחלק בעזרה אין [יד] צריך לשאול מהו אלא מותר רקיקי [כ]מנחות ישראל [ל]ולוג שמן של מצורע אם ראית שמן שהוא ניתן [טו] על גבי האישים אין [יד] צריך לשאול מהו אלא מותר [מ]רקיקי מנחת כהנים ומנחת כהן משיח [נ]שאין מתנדבין שמן רבי טרפון אומר [ס]מתנדבין שמן:

ואף על גב דמוספין קדישי. מוספין [טו] שם שבת עליהן שהם באים חובה לה והתמידין באין אף בחול: **לתמידין לא אהנאי.** כיון דאיתנהו קריבין אם כן [יז] שם שבת עליהם: מוספי ר"ח מקודשין משל שבת [יח] דאיקרי מועד [יח]: **ד"א כו'.** בפסחים תנינן לה דקאמרי ב"ה מברך על היין ואח"כ מברך על היום שהיין גורם לקידוש שתאמר דבר אחר כו': הכי גרסינן **דאע"ג** [יט] **דברכת היום קדישה.** שהשם שבת עליה שחובה לשבת היא במה דאילו ברכת היין אף בחול היא: **הלכה מתפלל של מנחה.** במסכת ברכות (דף כח.) היו לפניו שתי תפלות של מוספין ושל מנחה ופליגי רבי יהודה ורבנן וקא"ר יוחנן הלכה כדברי האומר מתפלל של מנחה ואחר כך מתפלל כו': **שלמים של אמש.** הא פרישית לה לעיל (גבי) במתני': **תדירי.** שהן מצויין מתוך שבאין בנדר ובנדבה: **מצוי קאמרת.** שאין תדירותו חובה אלא שהוא מצוי תמיד יותר מחבירו: הכי גרס' **מצוי** [כ] לאו תדיר הוא. בתמיה: **אוציא את הפסח שאינו תדיר.** בת"כ שנויה גבי חטאת דקתני והרי פסח ומילה עושין [כא] כרת יכול יביא על שגגתן חטאת ת"ל אשר לא תעשנה יצאו פסח ומילה שהן מצות עשה אוציא את הפסח שאינו תדיר ולא אוציא את המילה שהיא תדירה ת"ל אשר לא תעשנה. אלמא מצוי תדיר הוא: **תדירה במצות.** שדורה במצות [י] שנכרתו עליה שלש עשרה בריתות וצווין: **כי תדיר דמיא.** שמצויה היא הרבה מפסח אבל מצוי דשלמים לגבי מצוי דחטאת לאו כתדירה דמי: [כב] **הא דיום דומיא דאמש והיכי דמי כגון דשחטו שלמים ברישא כו'.** וקא ס"ד ה"ק שלמים שהביאן מאמש ושחטן היום וחטאת ואשם של יום עומדין לישחט שלמים של אמש קודמין לזרק דאי בשניהם עומדין לישחט לא אמר דקדמו שלמים וטעמא דבאו מאמש הא אידי ואידי דהיום וקדים שחטינהו לשלמים ברישא אמרי' שחיטת חטאת ואשם קדמה לזריקת שלמים אלמא מקודש ושאינו מקודש וקדים שחטיה לשאינו מקודש יהא אחר ממרס בדמו [כג] ויזרוק את המקודש וה"ה לתדיר ושאינו תדיר: **דלמא שלמים של אמש וחטאת של יום.** דאשמעינן של אמש קדמו: **היכי דמי דשחטינהו לתרווייהו.** אע"ג דשחטיה לחטאת אחר השלמים ושניהן עומדין לזרק אשמעינן דשלמים של אמש קדמו ודכותיה דייקא [כד] מיניה הא אידי ואידי דיום ושחט שלמים ואחר כך חטאת ובא לימלך על הזריקה אמרי' ליה חטאת קדמה: **אבל לא שחטיה.** לחטאת בתר שלמים ובא לימלך על השחיטה תיבעי לך אי מזלזלינן בשלמים למרס בדמן ולהקדים שחיטת חטאת וזריקתה וכי מיבעיא לן בתדיר ושאינו תדיר הך [כה] מיבעיא לן ששחט את שאינו תדיר והתדיר קיים: **ברכת היין תדירה כו' תדיר קודם.** ואע"ג דשאינו תדיר קדם ובא שבכבר קדש היום ועדיין יין לא בא ודומיא [כו] דקדים שחטיה לשאינו תדיר ברישא: ומשני **ה"נ כיון דאתא.** השתא יין קמן ומזומן לברכה כמאן דשחיטי תרווייהו לגבי קדשים [דמי] ולא תפשוט מינה לבעיין: **ואח"כ מתפלל של מוספין.** ואף על גב דזמן מוספין אתא ברישא: **שחטו קודם חצות.** בפסח קאי: **קודם לתמיד.** של בין הערבים כשר ואע"פ שלכתחילה מצוה לאחרו כדתניא לעיל (דף יב.) יאוחר דבר שנאמר בו בערב ובין הערבים לדבר שלא נאמר בו אלא בין הערבים בלבד: **ויהא אחד ממרס בדמו.** אלמא [כז] דקדים ושחטיה למאוחר אמרי' ליה לשהות את הזריקה ולשחוט את הראוי ליקדם ולזרקו: **כגון דקדים שחטיה לתמיד.** קודם שבא לימלך ולא נמלך אלא על הזריקה: **למשחה.** לך נתתים. למשחה מתרגמינן לרבו והיינו לגדולה: **מתני' שהוא מתחלק.** לאכילת כהנים: **מותר רקיקי מנחת ישראל.** מנחת מאפה שבא חלות ורקיקין [כח] חלות בוללן ורקיקין מושחן ואמר רבי שמעון במנחות (דף עה.) מושחן כמין כ"י ושאר השמן נאכל לכהנים: [כט] **מנחת כהנים.** כולה כליל. ומותר מנחת כהן משיח לפי ששמנה מרובה שלשה לוגין לעשרון ומתוך שהיא אפויה תחלה אין שמנה נבלע בפיתיה וצריך להקטיר המותר בעצמו [ל]: **שאין מתנדבין שמן.** לפיכך לא יעלה על דעתך שיהא שמן המתחלק מן [לא] הנקטר נדבה:

גמ'

תא שמע מוספי שבת קודמין כו'. בכל הני תא שמע צריך טעם מאי קס"ד מאחר דבכל שני אטו שבת למוספין אהני לתמידין לא אהנאי [כ] וצריך לדקדק בפרק התכלת (מנחות דף מט.) גבי התמידין אין מעכבין את המוספין דאיכא כי הך בעיא דתדיר ומקודש ולא פשיט מיניה [לב] מידי דלא מייתי הכא ראיות דהתם והנהו דהכא לא מייתי התם: **דשחטינן** [לג] לתרוייהו. תימה אם כן ליתני שלמים ושחט [לד] קודם לחטאת ואשם והכל ביום אחד שלמים קדימי לזרוק ואמאי נקט של אמש וי"ל דשל אמש נמי שמא הוי כעין של אמש והכל ביום אחד כדאמר בפ' התערובות (לעיל עה.) מאי מיין כעין מיין. ברו"ך:

מסורת הש"ס

א) [לעיל פט.], ב) ברכות נא: פסחים קיד. ירוש' ברכות פ"ח ה"א, פסחים פ"י ה"ב, ג) ע' ירוש' יומא פ"ז ה"ב, ד) לעיל יב. ברכות כח. רע"ש כו. ירוש' ברכות פ"ד ה"א, ה) ת"כ ויקרא חובה פרש' א ה"ו, עי' ירוש' פסחים פ"ג ה"ז, ו) פסחים פט. ירוש' פסחים פ"ה ה"א, ז) לעיל כח. סוטה טו. חולין קלב: ירוש' תרומות פ"ה ה"א, בכורים פ"ב ה"א, ח) [לעיל עו.] מנחות קד:, ט) שבועות י., י) שבת קלב., כ) עי' בפנים מאירות.

◆

שינויי נוסחאות

א] ל"ל אהני. וכן בכל המסך הקטנית. וכרש"י ותוס' (ש"מ): ב] ל"ל קדישא. וכן לקמן (ב"י"צ): ג] מוספין ואף על גב דתפילת מוספין קדישא אטו כו' (ש"מ): ד] ל"ל היום (ש"מ). וכן לקמן: ה] תדיר הוא והתניא (כתה"י): ו] ל"ל חבינא (ש"מ): ז] של היום שלמים של אמש קודם כל"ל ותיבות לשל יום נמחק (ש"מ): ח] לתרווייהו ודיום דומיא דאמש נמי דשחטינהו לתרווייהו אבל וכו' כל"ל (ש"מ. ובעיין בב"י"צ): ט] נכתב"י התם נמי כיון. ובכתב"י במקום דאתיין איתא דאתי יין, וכ"ה בקנא כת"י ועי' רש"י: י] ל"ל ת"ש שחטו (ש"מ): יא] בכתב"י ויהא אחר ממרס: יב] עד שיזרק דם התמיד כל"ל. וכן לקמן בסמוך (ש"מ): יג] תיבת ברישא נמחק (הג' הגר"א. וכ"ה בב"י"צ ובד"ו רפ"ס וש"מ): יד] אין אתה צריך (ש"מ): טו] במתניות הגיר' נתון: טז] ל"ל שהמוספין (ש"מ): יז] א"כ אף הם שם שבת עליהם (צ"ק): יח] מועד ויש בהן שעיר חטאת שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו (ש"מ): יט] ל"ל אע"ג (ש"מ): כ] ל"ל אטו מצוי (צ"ק): כא] ל"ל עונשן (ש"מ): כב] בפ"א לאן מה"ד שלמים של אמש קודמים. באכילה: הא דיום דומיא דאמש והיכי דמי כגון דקדים ושחטינהו לשלמים ברישא חטאת ואשם דיום קדמי. קדמה זריקתם לזריקת שלמים ויאכלו תחילה כמו כן אלמא מקודש ושאינו מקודש וקדים שחטיה לשאינו מקודש יהא אחר ממרס בדמו וישחוט ויזרוק את המקודש וה"ה לתדיר ושאינו תדיר: דילמא לא גרסינן. וה"ג שלמים של אמש וחטאת דיום ה"ד דשחטי' לתרווייהו אבל לא שחטינהו לתרווייהו תיבעי לך. וה"פ שלמים דאמש וחטאת ואשם דיום דקתני ע"כ היכי משכחת לה דשחטינהו לתרווייהו דהא לענין אכילה איירי וכי תידוק מינה לענין הקרבה נמי הא דיום דומיא דאמש וה"ד כגון דשחטיה לשלמים ברישא חטאת ואשם קדמי בדשחטינהו לתרווייהו תידוק לה שחזר ושחט את החטאת קודם שבא לימלך ואח"כ בא לימלך על הזריקה דהתם אמרינן ליה דחטאת קדמה דכיון דסוף סוף צריך למרס אחד מן הדמים קדשי קדשים קדמי: אבל לא שחטיה וכו' ומכאן הוא כלפניו כרש"י לקמן ד"ה אבל לא וכו' (ש"מ. חתוקן קצת עפ"י כתה"י ועפ"י כ"י ב"י"צ). ועי' לעיל לי' ע"ב כפ"ג אות כ: כג] בדמו וישחוט ויזרוק (כתה"י): כד] ל"ל דוק (ש"מ): כה] ל"ל הכי (צ"ק): כו] ודמי לקדים ושחטיה לשאינו כו' כל"ל (ש"מ): כז] אלמא היכא דקדים ושחטיה למאוחר ברישא ובא לימלך אמרי' כל"ל (ש"מ): כח] ל"ל או רקיקין (ש"מ): כט] מותר רקיקי מנחת כהנים. מנחת כהנים כולה כליל השמן שצף על גבה ונותר שאינו נבלע בה שורפין אותו בפני עצמו: ומותר מנחת כהן משיח. לפי ששמנה וכו' כל"ל, וכ"ה בפי' הרע"ב (ח"נ): ל] ל"ל לעצמו (ש"מ), וכרע"ב בפני עצמו: לא] כד"ו או הנקטר. דהיינו הניתן על גבי האשים, ותקט רש"י המתחלק לגבי ר"ו או הנקטר לגבי אביי וקי"ל (ח"נ): לב] נל"ל נמי (באה"ם): לג] ל"ל דשחטינהו (צ"ק, דו"ב ע"ן): לד] נל"ל ושחטו (באה"ם):

לוגין למצורע מיהו התם היתה נבללת בעיסה, אבל זו שהיה [illegible] על מחבת בשמן [illegible], [illegible] לא [illegible] שבא ישאר במחבת מן השמן המטפטף (ב"ש):

עין משפט נר מצוה

כג א מיי' פכ"ט מהל' שבת הלכה ז טוש"ע א"ח סימן רעא סעיף י:
כד ב מיי' פ"ג מהל' תפלה הל"א טוש"ע א"ח סימן רפו סעיף ד:
כה ג מיי' פ"ט מהל' תמידין ומוספין הלכה ג:
כו ד ה מיי' פ"א מהל' קרבן פסח הלכה ד:
כז ו מיי' פט"ו מהל' מעה"ק הלכה יד:
כח ז מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ב והלכה ג:
כט ח מיי' פי"ב מהל' מעה"ק הלכה ט:
ל ט מיי' שם פט"ו הלכה יד ופי"ד שם הלכה א:

◆

תורה אור השלם

1. וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְשָׁחֲטוּ אֹתוֹ כֹּל קְהַל עֲדַת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַרְבָּיִם: שמות יב, ו

2. וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל אַהֲרֹן וַאֲנִי הִנֵּה נָתַתִּי לְךָ אֶת מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמֹתָי לְכָל קָדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתַתִּים לְמָשְׁחָה וּלְבָנֶיךָ לְחָק עוֹלָם: במדבר יח, ח

◆

מוסף רש"י

מתפלל אדם של מנחה. היו לפניו ב' תפלות, אחת של מנחה ואחת של מוספין, ששהה ולא התפלל עד זמן המנחה, מתפלל של מנחה, אע"ג דזמן המוספין קודם, כיון דשהי עד זמן חבירתה משהינן לה (לעיל יב.): מתפלל של מנחה תחלה ואחר כך של מוספין. הואיל ואיחר המנחה אינה עובר דהא אמרי רבנן ושל מוספים כל היום (ברכות כח.) ויהא ממרס בדמו. שלא יקרוש כדי שיהא ראוי לזריקה (פסחים סא.) אמר קרא למשחה. במתנות כהונה כתיב ביוקח קרח, לך נתתים למשחה, כל מתנות שנתתי לך בכהונתך, נתתי לך לגדולה, כדמתרגמינן לרבותא (חולין קלב:). ללמד שיהו אוכלין אותן דרך גדולה כדרך שהמלכים אוכלין (לעיל כח:) שאין מתנדבין שמן. [illegible] (מנחות קד:) מתנדבין שמן. [illegible] (לעיל [illegible]) [illegible] (מנחות שם):

◆

ליקוטים

ובכולן כהנים רשאין לשנות באכילתן. פ"ם. פי' דעיקר מצותן צלי מדקרי לשאר שינוי, אמר קרא למשחה לגדולה, כדמתרגמי' לרבו כדרך שהמלכים אוכלין. וזהו צלי. והיכי אמרינן בחולין בפ' הזרוע אמר רב חסדא מתנות כהונה אין נאכלות אלא צלי ואין נאכלות אלא בחרדל, מאי טעמא אמר קרא למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין (ופסקי רי"ד).

◆

שיטה מקובצת

הא אידי ואידי דיום חטאת ואשם קדמי ואע"ג דשלמים תדירי. תימה [illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones